

شماره: ۰۲/۳۲۱۴۶۳

تاریخ: ۱۴۰۲/۱۲/۲۸

نداره: ۵

شماره:

تاریخ:

پست:



بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران  
بیت ملی

مهر تو زم زند توید

«بخشنامه»

جناب آقای شیخ حسینی مدیرعامل محترم بانک توسعه تعاون  
جناب آقای خانی مدیرعامل محترم بانک توسعه صادرات ایران  
جناب آقای ابراهیمی مدیرعامل محترم بانک سپه  
جناب آقای خورسندیان مدیرعامل محترم بانک صنعت و معدن  
جناب آقای فرخ‌زاد مدیرعامل محترم بانک کشاورزی  
جناب آقای حسینی مدیرعامل محترم بانک مسکن  
جناب آقای نجارزاده مدیرعامل محترم بانک ملی ایران  
جناب آقای شیری مدیرعامل محترم شرکت دولتی پست بانک  
جناب آقای اخلاقی فیض‌آثار مدیرعامل محترم بانک تجارت  
جناب آقای لسه‌گانی مدیرعامل محترم بانک رفاه کارگران  
جناب آقای سیفی کفشگری مدیرعامل محترم بانک صادرات ایران  
مدیرعامل محترم بانک ملت  
مدیرعامل محترم بانک آینده  
جناب آقای بلگوری مدیرعامل محترم بانک اقتصاد نوین  
جناب آقای یورسعید رئیس محترم هیأت سرپرستی بانک ایران زمین  
جناب آقای پرویزیان مدیرعامل محترم بانک پارسیان  
جناب آقای قاسمی مدیرعامل محترم بانک پاسارگاد  
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم بانک خاورمیانه  
مدیرعامل محترم بانک دی  
جناب آقای معرفت مدیرعامل محترم بانک سامان  
جناب آقای فتحعلی مدیرعامل محترم بانک سینا  
جناب آقای قدمی مدیرعامل محترم بانک سرمایه  
جناب آقای احمدی مدیرعامل محترم بانک شهر  
جناب آقای بهاروندی مدیرعامل محترم بانک کارآفرین  
جناب آقای فهمی مدیرعامل محترم بانک گردشگری  
جناب آقای قضایی پاکدهی مدیرعامل محترم بانک مشترک ایران - ونزوئلا  
جناب آقای حسین زاده مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه رسالت  
جناب آقای شمسی نژاد مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه مهر ایران  
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم موسسه اعتباری غیربانکی ملل



با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۰۲/۶۲+۷۸ مورخ ۱۴۰۲/۳/۲۱ موضوع نحوه تأمین کسری مبلغ چک توسط صادرکننده چک برگشتی، به استحضار می‌رساند؛ حسب بررسی‌های صورت گرفته و مکاتبات واصله، در حال حاضر در اجرای تکالیف قانونی ناظر بر انسداد وجوه حساب‌های بانکی متعلق به صادرکننده چک برگشتی و نحوه رفع انسداد از وجوه مسدود شده در اجرای دستورات / آراء / اجراییه‌های واصله از مراجع ذیصلاح قضایی و ثبتی، رویه واحدی در شبکه بانکی کشور وجود ندارد. بر همین اساس و به منظور اتخاذ رویه واحد در این زمینه، مقتضی است الزامات و فرآیندهای اجرایی به شرح زیر، مورد اجرا گذارده شود:

۱- در صورت مسدودسازی مبلغ حساب‌های بانکی صادرکننده چک برگشتی توسط سامانه محجک و متعاقب آن وصول دستور / رأی / اجراییه مراجع صالح قضایی یا ثبتی مبنی بر رفع انسداد از وجوه مسدود شده در خصوص یک چک معین رفع سوءاثر نشده و پرداخت آن به شخص ذینفع (دارنده نهایی) چک، بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی باید رأساً از مبلغ مسدود شده بدون دخالت سامانه محجک رفع انسداد نموده و با لحاظ مفاد دستور / رأی / اجراییه به ذی‌نفع، پرداخت یا به حساب بانکی معرفی شده توسط آن مراجع واریز نماید. متعاقباً حسب درخواست صادرکننده چک از بانکی که حساب جاری وی نزد آن است، در چارچوب موارد مطروحه در تبصره (۳) ماده (۵) مکرر قانون صدور چک، از چک برگشتی رفع سوءاثر صورت پذیرد.

۲- در صورتی که در دستور / رأی / اجراییه مراجع قضایی و ثبتی مبنی بر رفع انسداد از وجوه مسدودی در خصوص یک چک معین رفع سوءاثر نشده، ذینفع مشخصی تعیین نشده باشد و یا تصریح به تأدیه آن به شخصی غیر از دارنده نهایی چک شده باشد، بر مبنای موازین قانونی مربوط از جمله قانون اجرای احکام مدنی، بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی باید با هماهنگی حوزه حقوقی متبوع، به آن مراجع اعلام نماید که "وجوه حساب ... در اجرای بند (ب) ماده (۵) مکرر قانون صدور چک و به منظور فراهم نمودن احقاق حق ذینفع چک شماره .... مسدود گردیده است."

۳- در صورت تقدم انسداد حساب توسط سامانه محجک نسبت به دستور / رأی / اجراییه واصله از مراجع ذی‌صلاح، حسب زمان وصول دستور / رأی / اجراییه به بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی یا ابلاغ مراتب در سامانه‌های ذیربط مبنی بر توقیف حساب، این امر باید توسط بانک / مؤسسه اعتباری غیربانکی و با هماهنگی حوزه حقوقی متبوع به مراجع ذی‌صلاح اعلام گردد.

۴- در ارتباط با بندهای دو و سه، در صورت اصرار و تأکید مرجع قضایی یا ثبتی بر اجرای دستور / رأی / اجراییه، بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی باید رأساً و بدون دخالت سامانه محجک نسبت به انجام دستور / رأی / اجراییه واصله اقدام و با هماهنگی حوزه حقوقی متبوع، مراتب را به مراجع ذی‌صلاح اعلام نماید.

۵- در صورت رفع مسدودی مبلغ مسدود شده در حساب‌های بانکی به شرح بندهای فوق (به استثنای پرداخت کل مبلغ چک به ذینفع به شرح بند نخست)، مبلغ پرداخت شده از حساب مذکور، در سامانه محجک کماکان مسدود در نظر گرفته می‌شود. لیکن حین رفع سوءاثر چک برگشتی، پس از فراخوانی سرویس رفع انسداد توسط محجک برای حساب



بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

سازمان  
همار تو زم زند توید

مذکور، کد خطای شماره ۱۴ با عنوان "مشخصات کلیدی به صورت غیر برخط اعمال گردیده است" توسط بانک عامل ارسال می‌گردد. در این حالت سامانه محچک با فرض رفع انسداد حساب بنا بر دستور / رأی / اجراییه واصله از مرجع قضایی یا ثبتی، فرایند برنامه‌ریزی شده را ادامه می‌دهد و مبالغ مسدودشده در سایر حساب‌های صادر کننده چک را رفع انسداد می‌نماید.

شایان ذکر است که اجرای الزامات فوق‌الذکر و سایر ضوابط مقرر در بخشنامه شماره ۰۲/۶۲۰۷۸ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۱، باید به ترتیبی باشد که در نتیجه آن، منافع ذینفعی که قبلاً سامانه محچک، مبلغ موجود در حساب جاری را به نفع آن مسدود کرده بود، حفظ گردد. ضمن این‌که، مؤسسه اعتباری باید رأساً و بدون دخالت سامانه محچک نسبت به رفع انسداد مبلغ مسدود شده توسط سامانه مزبور و هم‌زمان مسدودی کل مبلغ چک به مدت یک سال و سپس رفع سوء اثر چک اقدام نماید.

با عنایت به مراتب پیش‌گفته، خواهشمند است دستور فرمایند ضمن اعمال موارد صدرالذکر در سامانه‌های اطلاعاتی و عملیاتی مربوط در آن مؤسسه اعتباری، مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۶۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای ذی‌ربط آن بانک ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل آید. ضمناً در صورت هر گونه سؤال یا ابهام پیرامون مفاد بخشنامه حاضر، مقتضی است مراتب حسب مورد از اداره اطلاعات بانکی بانک مرکزی و یا اداره توسعه و تدوین مقررات نظام‌های پرداخت این بانک استعلام شود. ۶۳۲۷۳۹۷/فد

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی الهام‌چیت‌سازان

۳۸۱۶

۳۳۱۵-۲

تغلبند

تغلبند



رونوشت :

- رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران : جهت استحضار.
- قائم مقام محترم و عضو هیات عامل بانک مرکزی : جهت استحضار.
- دبیر کل محترم و عضو هیات عامل بانک مرکزی : جهت استحضار.
- معاون محترم نظارت بانک مرکزی : جهت استحضار.
- معاون محترم حقوقی و امور مجلس : جهت استحضار.
- معاون محترم فناوری های نوین : جهت استحضار.
- معاون محترم روابط بین الملل : جهت استحضار.
- معاون محترم ارزی و عضو هیات عامل : جهت استحضار.
- معاون محترم توسعه مدیریت و منابع و عضو هیات عامل : جهت استحضار.
- معاون محترم اقتصادی و عضو هیات عامل : جهت استحضار.
- وزارت امور اقتصادی و دارایی ، جناب آقای دکتر شریفزاده، معاون محترم امور بانکی، بیمه و نظارت بر شرکت های دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی، جهت استحضار.
- نهاد ریاست جمهوری : جناب آقای دکتر دهقان، معاون محترم حقوقی رئیس جمهور، جهت استحضار.
- صندوق ضمانت سپرده ها : جناب آقای اکرمی، رئیس محترم صندوق ضمانت سپرده ها، جهت استحضار.
- سازمان بازرسی کل کشور : هیات محترم سازمان بازرسی مستقر در بانک مرکزی، جهت استحضار.
- دیوان محاسبات کشور : جناب آقای حسینی، مدیر محترم گروه حسابرسی دیوان محاسبات کشور، جهت استحضار.
- سازمان حسابرسی : جناب آقای اسماعیلی، مدیرعامل محترم سازمان حسابرسی، جهت استحضار.
- جامعه حسابداران رسمی ایران : جناب آقای پناهی، دبیر محترم جامعه حسابداران رسمی ایران، جهت استحضار.
- کانون بانک ها و موسسات اعتباری خصوصی : جهت استحضار.
- شورای هماهنگی بانکها : جهت استحضار.
- مدیر کل محترم نظام های پرداخت : جهت استحضار.
- مدیر کل محترم امور رفاهی : جهت استحضار.
- مدیر کل محترم نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری : جهت استحضار.
- مدیر کل محترم امور تجارت خارجی : جهت استحضار.
- مشاور محترم رئیس کل و مدیر کل حوزه هیئت عامل : جهت استحضار.
- مدیر کل محترم حسابرسی و ریسک : جهت استحضار.
- مدیر کل محترم اقتصادی : جهت استحضار.
- مدیر کل محترم امور مجلس و دولت : جهت استحضار.
- مدیر کل محترم عملیات پولی و اعتباری : جهت استحضار.
- رئیس محترم مرکز حراست : جهت استحضار.
- مدیر کل محترم حقوقی : جهت استحضار.
- مدیر کل محترم دارایی های ارزی : جهت استحضار.



- مدیر کل محترم سرمایه انسانی ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم روابط و همکاری‌های بین‌المللی ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم مهندسی و پشتیبانی ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم فناوری اطلاعات ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم مطالعات و مقررات ارزی ؛ جهت استحضار.
- رئیس محترم سازمان تولید اسکناس و مسکوک بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم آمارهای اقتصادی ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم ریالی و نشر ؛ جهت استحضار.
- رئیس محترم کارخانه تولید کاغذ اسناد بهادار ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره دبیرخانه مرکزی و امور اسناد ؛ جهت استحضار.
- رئیس محترم دبیرخانه و حسابرسی هیات نظار ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره حساب‌های اقتصادی ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره رسیدگی به شکایات و تقاضاها ؛ جهت استحضار.
- مدیر ناظر بر طرح‌های ساختمانی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره دبیرخانه شورای پول و اعتبار و هیئت عامل ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره آمار اقتصادی ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره مطالعات و سازمان‌های بین‌المللی ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره امنیت اطلاعات ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره تامین مالی خارجی ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره حسابداری کل و بودجه ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره دعاوی حقوقی ؛ جهت استحضار.
- سرپرست محترم اداره نظارت استانی ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره عملیات بازار باز ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره روابط راهبردی و زیرساختی بین‌المللی ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره مهندسی نرم افزار ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره بررسی‌ها و سیاست‌های اقتصادی ؛ جهت استحضار.
- رئیس محترم هسته گزینش ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره نشر اسکناس و خزانه ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره باشگاه ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره منابع انسانی ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره آمار و تحقیقات ارزی ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره تطبیق ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره اعتبارات ؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره حراست بانک ها و موسسات پولی غیر بانکی ؛ جهت استحضار.
- رئیس دایره مکاتبات طبقه بندی شده مرکز حراست ؛ جهت استحضار.





- مدیر محترم اداره ریسک؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره مراکز آموزشی - رفاهی؛ جهت استحضار.
- مسئول کارتابل دبیر کل محترم اتحادیه پایاپای آسیا؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره حفاظت کارکنان؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره معاملات ریالی؛ جهت استحضار.
- سرپرست محترم اداره رسیدگی به تعهدات صادراتی و وارداتی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره بررسی‌های بانکداری اسلامی و دبیرخانه شورای فقهی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره آموزش و توسعه دانش؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره خزانه داری ارزی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره پایش بازار ارز؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری ۲؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره تحقیقات و مطالعات آماری؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره نظارت بر موسسات پولی غیربانکی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره حراست فناوری اطلاعات؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره حفاظت فیزیکی و انتظامی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره بررسی‌های حقوقی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره ارزیابی سلامت نظام بانکی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره نظارت بر نظام‌های پرداخت؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره سلامت و نگهداشت کارکنان؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره تأمین و پشتیبانی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره سازمان و روشها؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره ارتباط با مجلس و لویح دولت؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره حراست بانک مرکزی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره تأمین مالی زنجیره تولید؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره تدوین رویه‌های حسابداری و حسابرسی بانکی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره بازرسی و حسابرسی داخلی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره مجوزهای بانکی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره عملیات ارزی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره مهندسی و ساختمان؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره همکاری‌های بین‌المللی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره توسعه و تدوین مقررات نظام‌های پرداخت؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره زیرساخت و پشتیبانی فناوری اطلاعات؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره تدوین مقررات ارزی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره تخصیص ارز؛ جهت استحضار.
- سرپرست محترم اداره دبیرخانه هیات مرکزی گزینش بانکها؛ جهت استحضار.



بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

سازمان  
مهارت‌وزم‌زندتوید

- مدیر محترم اداره نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری ۱؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره اطلاعات بانکی؛ جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره روابط عمومی؛ جهت استحضار، و درج خبر در پایگاه اطلاع‌رسانی بانک مرکزی.
- متصدی تجزیه و تحلیل صورتهای مالی دایره مجوز صرافیهها اداره مجوزهای بانکی، جهت استحضار و درج در پایگاه اطلاع‌رسانی بانک مرکزی.

معاونت حقوقی ریاست جمهوری  
معاونت حقوقی و امور مجلس  
معاونت حقوقی و امور مجلس

تهران- بلوار میردلاو- پلاک ۱۹۸ تلفن: ۲۹۹۵۱ کد پستی: ۳۳۱۱۱-۱۵۴۹۶ فاکس: ۶۷۳۵۶۷۴-۶۷۳۵۶۷۴ یهترتی: [www.cbi.ir](http://www.cbi.ir)

[www.dotic.ir](http://www.dotic.ir)